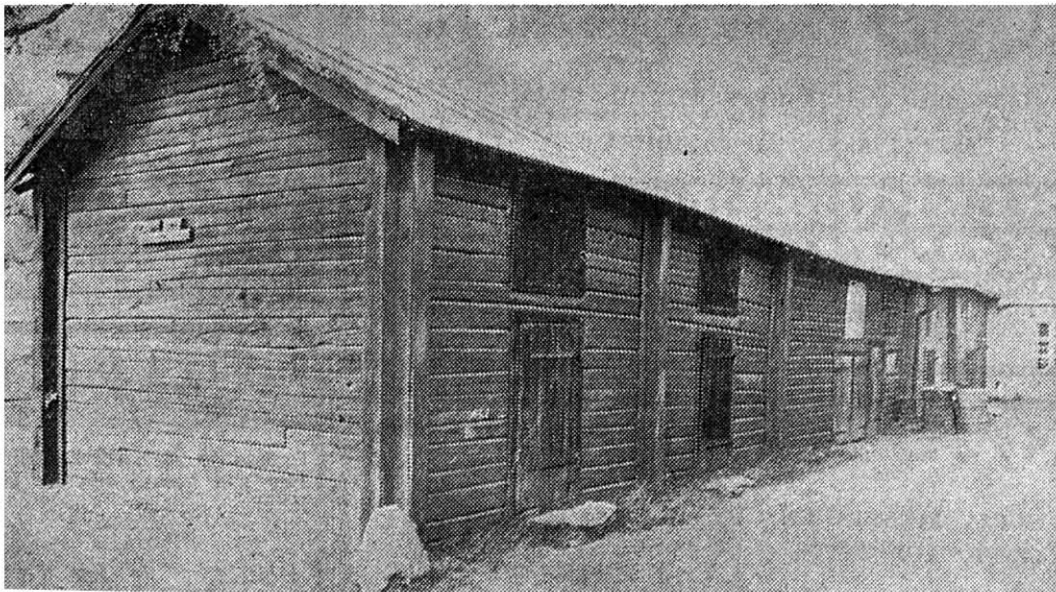


”Matila” pihan puolelta



Matilan puutaloa, Oulun puutaloista vanhimmaksi mainittua, osoite Kirkkokatu 36, näytetään yleensä vain kadun puolelta. Kadun puolelta se yleensä valokuvataankin. Tässä on nyt kuitenkin kuva ”Matilan” pihanpuolelta. Pistin tuohon lainausmerkit, kun siitä Matilasta ei ole enää kuin muisto jäljellä, mutta ehkä voisimme sopia, ettei niitä sitaatteja kuitenkaan tarvita. Siis Matila vain.

Mennäänkö kuitenkin ensin Matilan takapuolelle. Se on ollut maistraatin ja Heinälinnan asukkaiden silmätikkuna siitä pitäen, kun Heinälinnassa on asukkaita ollut. Ei tarvitse ihmetellä, että on ollut. Askettain luin lehdestä, että arvoisa maistraatti oli antanut ukaasin samaan näkymään kuuluvan Lipposen talon isännille, että KP eli korjaa pois. Kuvakin oli. Kun siinä kuitenkin jäi hieman tulkinnan varaa siihen ukaasiin, niin otin selvää, etteihän vain erehdyksessä nosteta sellaista, minkä kohdalta asiaa ei vielä ole ratkaistu. Akkiä se talo tässä kaupungissa häviää, pieni talo ainakin. Ei ehdi haukotellakaan, kun on poissa. No, ei nyt kuitenkaan kuulu häviävän sellaista, mikä ei saisi hävitä.

Mielestäni tuota tapaus Lipposta kuitenkin täytyy hieman selvitellä, sillä kyllä asia niin on ollut, ettei siinä vaunumaakari ole voinut tietää, mitä on pitänyt ja saanut tehdä ja mitä ei. Pyysihän inventointitoimikunta 1962, että kaikki, mikä oli jäänyt Heinälinnan—Matilan kortteliin, siis koko pohjoispuoleinen korttelinpuolikas pääataloineen ja sivutaloineen varattaisiin alueeksi, jonka mahdollisuudet muodostua yhdessä Matilan kanssa museorakennuskortteliksi, vai pitäisikö sanoa rakennusmuseokortteliksi, kiireesti pitki tutkia. Ainakin piti varmistua siitä, ettei mitään poistettaisi, ennenkuin tutkittaisiin. Kaikille talonomistajille menikin sitten kirje. Minäkin sen näin. Minä luulen, että tässä joutui nyt Lipposen pappi vähän niinkuin kahden tulen väliin, joten ei ihme, että ei tapahtunut sitä eikä tätä. Sitäpaitsi kaupunkikaan, vaikka jo omisti talot, jotka nekin pyllistivät sinne Heinälinnan päin ja Kirkkokadun puolelle, ainakin osan niistä, ei tehnyt mitään.

Nyt Lipponen purki vanhan pihanperärakennuksensa, jota ei enää voitu korjata. Kadullakulijan silmän iloksi tuli näkyviin

Lippos-papan tuomi, joka kohta puhkeaa täyteen kukkaansa. Samanaikaisesti maistraatti tietävästi on pannut kovan kovaa vastaan eli antanut Oulun kaupungillekin ukaasin, että tässä kuvassamme näkyvien rakennusten selkäpuoli on uudelleen vihottava eli siis vuorattava, koska ei voida pitää tällaista näköpaikka näytettäväksi sopimattomassa kunnossa vain sen takia, että asia voisi joskus ratketa toisinkin. Kai se nyt sitten kaupunki saman tien vetää laudat Siikin rouvankin takaseiniin, ja tuleeko sieltä vielä jotain muuta näkösalille. Yhdenmukaisuuden vuoksi ja vahvemmuutensa tunnossa.

(Jatk siv 1.)

Onpa hauska ajatella, että alkavana kesänä kaikki on toisin.

Sensijaan menee varmasti vielä vähän aikaa, ennenkuin Matilan talon korttelinpuolikkaan tulevaisuus on ratkaistu. Asia ei vaikuta yksinkertaiselta. Ei siinä myöskään auta hätäily. Kun ainakin näiden tonttien omistajat kiinnostaa tietää, onko tapahtunut jotain muutakin, kuin että tontit on julistettu julkisten rakennusten tonteiksi, niin todettakoon, että tietävästi parhain aikaa tutkitaan, minkämoiset ra-

kennukset tälle alueelle lähinnä pitäisi sijoittaa ja onko niissä rakennuksissa, jotka siinä nyt ovat, rakennusmuistomerkeiksi sopivia. Ymmärrettävästi tällainen vie vähän aikaa.

Matilan talo, vanha tullitupa mallia noin 1740, siis on ja vaikuttaa, vaikka ei näykään kuvassa. Sensijaan kuvassa näkyy pihan oleellisesti kuuluva ulko-ruonerakennusten rivistö. Vasemmanpuoleiset kuuluvat siihen tonttiin, johon Matilan nimellä tunnettu rakennus samoinkuin Hautajärvien asuma Nummikadun puoleinen, oikeanpuoleiset, perimmäiset kuuluvat Siikin puolelle, mutta pihanäkymässä ne muodostavat yhtenäisen rivistön. En ”nyöskään osaa kuvitella Matilan pihaa ilman näitä rakennuksia. Niiden ikää ei tietystikään ole tutkittu, vanhin — talli, muistaakseni! — on tuossa oikealla siivellä. Olisiko mahdollista, että ainakin osa olisi yhdessä päärakennuksen, Matilan, kanssa säilynyt siinä surkiassa palossa, joka toukokuussa 1822 hävitti Oulun kodit. Mutta oli niin tai näin, niin sanon vielä, että kuvaan kuuluvat. Pitäisi vain nousta Rahkon katolle, kadun toiselle puolelle, jotta saisi sellaisen kuvan, että siinä sekä varsinainen Matila että nämä muutkin rakennukset näkyisivät. Vaan kun sinne ei näytä pääsevän mistään kattoluukusta, niin lähdempä kapuamaan ulkoseinän palotikkaita...

Kaffet minä sellaisesta kuvasta kuitenkin maksaisin.

Toivotan Korkialle Maistraatille kaikkea hyvää!

Panu